

# 3 Enfòme Ou

Sou Sa ki Ta Kapab Pase.

Kèk bagay ou kapab fè pou prepare pou sitiyasyon ki pa prevwa, tankou rasanble twous pwovizyon pou ijans epi fè yon plan-dijans se menm bagay la kèleswa kalite ijans lan. Men, li enpòtan pou toujou chèche enfòmasyon sou sa ki ta kapab pase epitou pou ou konnen ki kalite ijans ki kapab afekte rejyon ou. Pou jwenn plis enfòmasyon sou kalite espesifik ijans yo, ale nan sit wèb [www.ready.gov](http://www.ready.gov).

Prepare ou pou adapte enfòmasyon sa yo nan sikostans pèsònèl ou epitou fè tout efò pou swiv enstwiksyon otorite yo te ba ou sou sèn lan. Apre tout bagay, rete kalm, pran pasyans epi reflechi anvan ou aji. Avèk preparasyon senp sa yo, ou kapab pare pou sitiyasyon ki pa prevwa.

## Preparasyon Fè Sans pou Moun ki Andikape epi ki Gen Bezwèn Espesyal. Prepare ou Kounye a.

Se US Department of Homeland Security ki te prepare enfòmasyon sa yo nan tèt ansanm avèk AARP, American Red Cross ak òganizasyon Nasional pou Moun Andikape.



**Ready**  
Prepare. Plan. Stay Informed.®



**Preparasyon Fè Sans pou Ameriken Aje yo. Prepare ou Kounye a.**

 **FEMA**  
[www.ready.gov](http://www.ready.gov)



## Preparasyon Fè Sans pou Ameriken Aje yo. Prepare ou Kounye a.

Souvan chans ke ou menm ak fanmi pral genyen pou retabli de yon ijans demen depann sou planifikasyon ak preparasyon ou fè jodi a. Pandan ke kapasite ak bezwen chak moun diferan, chak gress moun kapab pran etap pou prepare pou tout kalite ijans soti nan dife ak inondasyon rive nan atak teworis. Lè ou evalye pwòp bezwen pèsònèl ou ak fè yon plan ijans ki apwopriye pou bezwen sa yo, ou menm ak moun ki chè a ou yo ap pi byen prepare. Gid sa a souliye mezi ki genyen bon sans ke Ameriken aje yo kapab pran pou kòmanse pou prepare pou ijans avan yo rive.

Preparasyon fè sans pou Ameriken aje yo.

### Prepare ou Kounye a.

# 1 Jwenn yon Twous

Pwovizyon pou Ijans.

Premye etap la se konsidere kijan yon ijans ta kapab afekte bezwen endividylè ou yo. Planife pou fè li poukont ou, pandan omwen twa (3) jou. Li posib pou w pa jwenn aksè nan yon sant medikal oswa menm nan yon famasi. Li enpòtan pou oumenm ak fanmi ou reflechi sou ki kalite resous ou utilize chak jou ak sa ou ta kapab fè si resous sa yo limite oswa si yo pa disponib.

**Pwovizyon Debaz:** Reflechi dabò sou pwovizyon debaz pou siviv – manje, dlo, lè pwòp, ak nenpòt atik ou bezwen ki sipòte lavi ou. Konsidere de (2) twous: Nan yon twous mete tout atik w ap bezwen pou rete kote ou ye a epitou fè li poukont ou pou yon peryòd tan. Lòt twous la ta dwe yon vèsyon lejè ki pi piti, pou w kapab pote li avèk ou si ou dwe kite lakay ou. Pami twous pwovizyon pou ijans ki rekòmande, genyen:

- ▶ Dlo, yon galon dlo pou chak moun pa jou pandan omwen twa jou, pou bwè ak pou esterilizasyon
- ▶ Manje, omwen yon pwovizyon twa (3) jou manje ki p ap gate ak yon kle pou louvri bwat si twous la genyen bwat manje konsèv.
- ▶ Radyo ki fonksyone ak pil oswa radyo ki fonksyone avèk manivèl ak yon Radyo Metewolojik NOAA ki genyen avètisman an tonalite ak pi siplemantè pou toulède
- ▶ Flach ak pil siplemantè
- ▶ Twous premye swen
- ▶ Siflè pou siyale pou mande èd
- ▶ Mask anti-pousyè, pou ede filtre lè kontamine ak bach an plastik ak adeziv an twal pou pran refij anplas
- ▶ Lenjèt imid pou rense dwèt, sache fatra ak attach plastik pou ijyèn pèsònèl
- ▶ Kle ajistab oswa pens pou fèmen sèvis publik
- ▶ Kat jeyografik lokal
- ▶ Manje bêt kay, dlo siplemantè ak pwovizyon pou bêt kay ou oswa bêt gid ou

**Mete Medikaman ak Atik Medikal:** Si ou pran medikaman oubyen itilize yon tretman medikal chak jou, asire ou ke ou genyen sa ou bezwen nan men ou pou ou debouye ou poukонт ou pou omwen yon semèn. Epi tou ou dwe kenbe yon kopi preskrispyon ou yo ak doz oubyen enfòmasyon sou tretman tou. Si li pa posib pou ou genyen ase medikaman ak atik pou yon semèn, kenbe kantite posib nan men ou epi mande famasyen ak doktè ou kisa ou kapab fè ankò pou prepare.

Si ou sipoze al pran tretman regilyèman nan yon klinik oubyen lopital oubyen si ou resefwa sèvis regilyèman tankou swen sante lakay ou, tretman oubyen transpòtasyon, pale ak founisè sèvis ou a sou plan ijans li yo. Travay ak yo pou idantifye lòt founisè sèvis nan zòn ou a ak zòn ou kapab al evakye yo pou sekou. Si ou itilize yon ekipman medikal lakay ou ki bezwen kouran pou opere, pale ak founisè swen sante ou sou kisa ou kapab fè pou prepare pou itilize li pandan yon blakawout.

**Bagay an Plis:** An plis, kapab genyen lòt bagay ki patikilye a bezwen pèsònèl ke ou dwe genyen nan men ou. Si ou pote vè, aparèy pou ede tandé ak bateri pou aparèy pou tandé, bateri pou chèz wouland, ak oksijèn, asire ou ke ou toujou genyen rezèv lakay ou. Epi toujou mete kopi asirans medikal ou, kat Medicare ak Medicaid ou yo pare.

**Mete Dokiman Ijans:** Mete kopi dokiman enpòtan nan twous atik pou ijans ou an tankou dosye fanmi, testaman, dokiman pwokirasyon, tit, nimewo sekirite sosyal, enfòmasyon kat kredi ak bank, ak dosye taks. Li ap pi bon si ou mete dokiman sa yon anndan yon bagay dlo pap ka mouye. mete non ak nimewo tout moun ki nan rezo soutyen pèsònèl ou, ak founisè swen sante ou yo tou. Epi tou asire ou ke ou genyen lajan kach oubyen chèk pou vwayaj nan twous ou yo an ka ke ou bezwen achte atik.

## 2 Fè yon Plan

Pou Sa W ap Fè nan yon Ijans.

Reyalite yon sitiayson dezas se ke genyen anpil chans ke ou pa pral genyen aksè a bagay ou jwenn chak jou pou konfò ou yo. Pou planifie davans, panse a tout detay nan lavi kotidien ou. Si genyen moun ki ede ou chak jou, fè yon lis ak non yo, ak kijan ou pral kontakte yo pandan yon ijans. Kreye pwòp rezo soutyen pèsònèl ou lè ou idantifye lòt moun ki pral ede ou pandan yon ijans. Panse a ki mwaven transpòtasyon ou pral itilize ak yon mwaven altènativ ou kapab itilize kòm sekou. Si ou bezwen transpòtasyon aksesib a moun ki andikape asire ou ke altènativ yo askesib tou. Pou tout aspè nan sa ou fè chak jou nan vi ou, planifie yon pwosedi altènativ. Fè yon plan epi ekri li. Kenbe yon kopi plan ou an nan twous atik pou ijans ou an ak yon lis enfòmasyon ak kontak enpòtan nan bous ou. Pataje plan ou an ak fanmi, zanm, founisè swen ak lòt moun ki nan rezo soutyen pèsònèl ou.

**Kreye yon Rezo Soutyen Pèsònèl:** Si ou antisipe ke ou pral bezwen asistans pandan yon dezas, fè yon lis fanmi, zanm ak lòt oun ki pral fè pati plan ou an. Pale ak moun sa yo epi mande yo pou yo fè pati rezo soutyen pèsònèl ou. Pataje tout aspè plan ijans ou an ak tout moun ki nan gwoup ou an, tankou zanmi oubyen fanmi ki nan lòt zòn ke menm ijans la pat ap genyen enpak sou yo ki ka ede ou si nesesè. Asire ou ke tout moun konnen kijan ou gen plan evakye kay ou oubyen travay ou ak kote ou prale an ka ta genyen yon ijans. Asire ou ke yon moun nan rezo soutyen pèsònèl ou an genyen yon kle kay ou ak konnen kote ou mete atik pou ijans ou yo. Pratike plan ou an ak moun yo ki dakò pou fè pati rezo soutyen pèsònèl ou an.

**Devlope yon Plan Kominikasyon Fanmi:** Fanmi ou kapab pa ansanm lè yon dezas frape, alò planifie kòman your pral antre an kontak ak lòt epi revize kisa nou pral fè nan diferan sitiayson. Konsidere yon plan kote chak manm nan fanmi an rele, oubyen imèl, menm zanmi oubyen fanmi a an ka ta genyen yon dezas. Li kapab pi fasil pou fè yon apèl long distans pase nan zòn ou ye a, donk yon kontak andeyò vil la, ki pa nan zòn ki touche a, kapab nan yon pi bon pozisyon pou kominike ak manm nan fanmi an ki separe yo. Ou kapab genyen difikilte pou antre an kontak, oubyen sistèm telefòn nan gendwa tonbe nèt, men pran pasyans. Pou plis enfòmasyon sou fason pou devlepe yon plan kominikasyon fanmi vizite [www.ready.gov](#).

**Deside si Pou Rete ou Pati:** Selon sikontans ou ak nati ijans la, premye desisyon enpòtan an se si ou rete oubyen pati. Ou dwe konprann ak planifie tou de posiblite yo. Itilize bon sans ou ak enfòmasyon ki disponib pou detèmine si genyen gwo danje. Pandan enpòt ijans, otorite lokal yo gendwa kapab oubyen pa kapab bay enfòmasyon tou swit sou sa k ap pase a ak sa ou dwe fè. Sepandan, ou dwe swiv journal nan televizyon oubyen radyo pou enfòmasyon oubyen enstriksyon ofisyèl pandan yo vin disponib. Si yo di ou spesifikman pou ou evakye oubyen chèche tretman medikal, fè sa imedyatman. Si ou bezwen plis tan pou vwayaje oubyen asistans ak transpòtasyon, fè aranjman sa yo davans.

**Konsidere Bèt Domestik Ou Yo:** Kit ou deside pou rete kote ou ye a pandan yon ijans oubyen evakye yon kote ki genyen plis sekirite, ou pral bezwen fè plan davans pou bèt domestik oubyen bèt ki ede moun ki genyen andikap ou yo. Sonje ke tipikman sa ki pi bon pou ou a se sa kap pi bon pou bèt ou yo tou. Si ou oblige evakye, pran bèt domestik ou yo avèk ou, si sa posib. Sepandan, si ou pral nan yon abri publik, li enpòtan pou ou konprann ke se sèlman bèt ki ede moun ki genyen andikap yo ki ap kapab antre anndan. Planifie davans pou altènativ ki pral mache ni pou ou ni pou bèt domestik ou yo; konsidere moun ki chè a ou oubyen zanmi ki andeyò zòn ou an, abri ki akstete bèt ak doktè bèt ki pa dakò pou pran ou menm ak bèt ou yo pandan yon ijans. Pou plis enfòmasyon sou preparasyon sou bèt domestik, vizite [www.ready.gov](#).

**Rete Kote Ou Ye A:** Kit ou lakay ou oubyen yon lòt kote, kapab genyen sitiayson kote li jis pi bon pou ou rete kote ou ye a ak evite nenpòt ensètid ki deyò a. Konsidere sa ou kapab fè pou pran refij-an-plas san danje poukонт ou oubyen ak zanm, fanmi oubyen vwazen. Epi tou konsidere kòman yon abri ke yo fè pou publik la tap ka satisfè bezwen ou yo.

Kapab genyen tan kote ou pral bezwen rete kote ou ye a epi kreye yon baryè ant ou menm ak lè ki kapab kontamine deyò a. Demach sa a rele "bouche chanm nan" itilize enfòmasyon ki disponib pou evalye sitiayson a. Si ou wè anpil debri nan lè a, oubyen si otorite lokal yo di ke lè a kontamine anpil, w ap vle fè sa. Pou plis enfòmasyon sou fason pou "bouche chanm nan", vizite [www.ready.gov](#).

**Evakyasyon:** Kapab genyen kondisyon kote ou deside pati, oubyen kapab genyen sitiayson kote yo pase ou lòd pou pati. Planifie fason ou pral pati epi antisipe kote ou prale. Chwazi diferan kote nan diferan

direksyon pou ou kapab genyen chwa pandan yon ijans. Mande enfòmasyon sou plan evakyasyon kote ou pase tan yo tankou travay, òganizason kominotè ak lòt kote ou frekante. Si nòmalman ou depann sou asansè, fè yon plan sekou an ka yo pap mache.

**Sekirite Dife:** Planifie de fason pou kite chak chanm an ka ta genyen dife. Tcheke bagay tankou bibliyotèk, foto ki kole nan mi, oubyen limyè anlè a ki kapab tonbe epi bloke yon wout pou chape. Tcheke koulwa, mach eskalye, antre, fenèt ak lòt kote pou danje ki kapab anpeche ou kite yon imèb san danje pandan yon ijans. Byen ranje oubyen retire mèb ak bagay ki kapab bloke wout ou. Si genyen aspè nan preparasyon kay oubyen travay ou ke ou pap ka fè poukонт ou, chèche yon moun nan rezò soutyen pèsònèl ou a pou ede ou.

**Kontakte Biwo Administrasyon Enfòmasyon Ijans Lokal ou a:** Genyen kèk biwo administrasyon ijans lokal ki kenbe non moun aje pou yo ka sitiye ak ede yo vit pandan yon dezas. Kontakte ajans administrasyon ijans lokal ou a pou wè si sèvis sa yo egziste kote ou abite a oubyen vizite [www.ready.gov](#) pou jwenn lyen a biwo gouvènman nan zòn ou a.

